

καὶ εἶπε: — Δὲν ἐκτιμῶ τὴν χρηματικὴν ἀξίαν της, ἀλλ' αὐτὴν τὴν εἰκόνα!

— Ἀλλὰ, μυλόρδε, ἀφ' οὗ σὰς λέγω ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρχή, ποῦ εἶδα αὐτὴν τὴν εἰκόνα, ἀπεφάσισα ἐγὼ νὰ τὴν ἀγοράσω καὶ ὅτι δὲν ἐπέτυχα τοῦτο μόνον καὶ μόνον ἕνεκα τῆς ἀνοησίας τοῦ χαμένου ἐκείνου ἀνθρώπου, θὰ παραδεχθῆτε νομίζω, τὰ δίκαιά μου ἐπ' αὐτῆς προνομία! Καὶ ἐὰν ἀκόμη δὲν θελήσητε νὰ παραδεχθῆτε τοῦτο, μυλόρδε, σὰς παρακαλῶ θερμῶς νὰ μοὶ κάμητε ὅπως δῆποτε αὐτὴν τὴν χάριν — ἄχ, δώσατέ μοι τὴν εἰκόνα!

« Ἡ μυλαῖδη ἐσηκώθη καὶ ἤλθε πολὺ πλησίον τοῦ μυλόρδου· εἶχε κρεμάσει τὰς χεῖράς της καὶ τὸν ἔβλεπε μὲ τοὺς μαύρους της ὀφθαλμοὺς τόσον παρακλητικῶς, ὥστε μόνον κεκηρυγμένος μισογύνης, οἷος ἦτο ὁ μυλόρδος, ἠδύνατο νὰ ἔχη τὴν δύναμιν νὰ τῇ ἀπαντήσῃ: — Ὅχι, μυλαῖδη, αὐτὸ εἶνε τῶν ἀδυνάτων ἀδύνατον!

« Τῷ ἔστρεψε τὰ νῶτα καὶ εὐθὺς τὸ βλέμμα της ἔπεσεν ἐπὶ τῆς εἰκόνας, κειμένης ἐπὶ ἔδρας εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου.

— Ἄ, νὰ τὴν! Καὶ ὀρμήσασα ἔπεσεν ἔμπροσθεν αὐτῆς εἰς τὰ γόνατα. Ἐπὶ ἀρετὴν ὄραν ἔμεινεν ἐκεῖ ἀκίνητος εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν, ἔπειτα ἀνεφώνησε: — Καὶ ὑπάρχει τι τελειότερον καὶ θελκτικώτερον ἀπὸ αὐτὴν τὴν εἰκόνα; Ἰδέτε τὸ φύλλωμα ἐκεῖ τῶν δένδρων, ὑπὸ τὰ ὁποῖα κάθηται ἡ Παναγία, πόσον σκιερὸν, πόσον γαλήνιον! Ὅποσον θαυμαστὴ ἁρμονία! Ἡ Παναγία κρατεῖ τὸ τέκνον εἰς τὰς ἀγκάλας της ἐν ᾧ τῷ προσφέρει κεράσια ἢ γονυπετοῦσα Μαγδαληνή! Ἰδέτε ὅμως ἐκεῖ καὶ τὸν μικρὸν Ἰωάννην, εἰς τὸ πλάγι τῆς Παναγίας. Πόσον χαίρει καὶ αὐτὸς διὰ τὸν μικρὸν Χριστόν! Ὅπως ὅλα τὰ μεγαλείτερα παιδιά, ἀγαπᾷ καὶ αὐτὸς τὰ μικρότερα τόσον πολὺ! Ἐπειτα καὶ εἰς τὸ βάθος ἐκείνη ἡ τοποθεσία! Εἶνε χρωματισμένη μὲ σκοτεινὰ χρώματα, καὶ ὅμως πόσον φαίνεται φωτεινὴ καὶ διαυγής!

« Ἐξέβαλε τὸ χειρόκτιον καὶ ἐκράτησε τὴν χεῖρά της πρὸ τῆς εἰκόνας.

— Ἄ, τώρα βλέπω πόσον λευκὸν φαίνεται τὸ χρῶμα τῆς Παναγίας· τόσον λάμπει καὶ ἀκτινοβολεῖ, ὥστε νομίζει τις τίποτε ἄλλο δὲν ὑπάρχει λευκότερον εἰς τὸν κόσμον. Ἄχ, ὁποῖον κάλλος, ὁποῖα τελειότης! — Ἀἶ, μυλόρδε, θὰ μοῦ τὴν ἀφήσετε;

« Ὁ μυλόρδος ἠμύει μὲν τώρα, ὅτι οὔτε κἄν μίαν στιγμὴν τῷ ἤλθεν εἰς τὸ νοῦν νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς παρακλήσεις τῆς μυλαῖδης, πρὸς χάριν του ὅμως ἐγὼ παραδέχομαι, ὅτι ἄλλως εἶχε τὸ πρᾶγμα· προτιμῶ νὰ πιστεύσω, ὅτι ἔδοκίμασεν ὑπερῶνθρώπους ἀγῶνας ἕως οὗ κατορθώσῃ νὰ τῇ ἀποκριθῇ: — Ὅχι, μυλαῖδη, λυπού-

μαι κατὰκαρδα, ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ νὰ χωρισθῶ ἀπ' αὐτὴν τὴν εἰκόνα.

— Αὐτὸς εἶνε ὁ τελευταῖός σας λόγος;

« Ὁ μυλόρδος κατένευσε.

« Τότε ἐσηκώθη ἡ μυλαῖδη μὲ πολλὴν ἀξιοπρέπειαν. Ἐδῆξε τὰ χεῖλη της, συνέστειλε τὰς ὀφρὺς, ἐχαίρετίσε τὸν μυλόρδον μὲ μεγαλοπρεπῆ σοβαρότητα καὶ ἐπροχώρησε πρὸς τὴν θύραν. Ἐκεῖ ἔστράφη ἄπαξ ἔτι, ἔρριψεν ἐν βλέμμα ἀκόμη ἐπὶ τῆς εἰκόνας καὶ ἐξηφανίσθη.

Φλ. (Ἐπεταὶ συνέχεια).

ΥΓΙΕΙΝΗ

Ο ὕπνος καὶ τὰ ποτὰ

Ὁ ὄργανισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, διὰ νὰ λειτουργῇ ὀμαλῶς καὶ χρησίμως, ἔχει ἀπαραίτητον ἀνάγκην τοῦ ὕπνου· ἔχει τόσῃ ἀνάγκην αὐτοῦ, ὅσην ἔχει καὶ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, χωρὶς τοῦ ὁποῖου παύει πᾶσα κίνησις, ἐκλείπει πᾶσα ζωή.

Ἄλλ' ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην τοῦ ὕπνου τὸ γνωρίζομεν ὅλοι πολὺ καλά, οὐδ' ἔχει τὴν ἀξίωσιν ὁ γράφων τὰς γραμμάς ταύτας νὰ ἀποδείξῃ πρῶτος διὰ θεωρημάτων ἢ ἐπιστημονικῶν τεκμηρίων εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἐστίας» πόθεν ἀπορρέει αὐτὴ ἡ ἀνάγκη καὶ διὰ τί εἶνε τόσον ἀπαραίτητος. Συμφῶνως ὅμως πρὸς τὸν σκοπόν, ὃν ἐπαγγέλλεται ὁ τίτλος τοῦ παρόντος ἀρθριδίου, ἐπιθυμῶ νὰ δώσῃ ὀλίγας τινας ὑγιεινάς ὁδηγίας περὶ τοῦ ὕπνου καὶ τῶν ποτῶν, ὧν κάνομεν πάντοτε σχεδὸν χρῆσιν, πλειστάκις δέ, ὡς μὴ ὄφειλε, καὶ κατὰχρησιν.

Ὁ ὕπνος εἶνε τὸ πολυτιμώτερον τονικὸν φάρμακον τοῦ ἐγκεφάλου. Ὑπάρχουν ἀσθένειαι τῶν νεύρων καὶ παθήσεις ἄλλων συστημάτων τοῦ ὄργανισμοῦ μας, τῶν ὁποίων μόνη σχεδὸν καὶ ἀποκλειστικὴ θεραπεία εἶνε ὁ ὕπνος.

Ὅπως καὶ εἰς καθὲν ἕκαστον φάρμακον συμβαίνει, οὕτω καὶ τοῦ ὕπνου ἡ δόσις πρέπει νὰ ᾔηε ἡ ὀρθὴ καὶ πρέπουσα. Διότι ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι κοιμῶνται πάρα πολὺ ὀλίγον, καὶ ἄλλοι πάλιν, οἱ ὁποῖοι κοιμῶνται, ἄς εἴπωμεν, *ρυχθημερόν*. Ἡ διάρκεια τοῦ ὕπνου πρέπει νὰ ἔχη γινώμονα τὴν ἡλικίαν ἐνὸς ἐκάστου ὑποκειμένου, εἶνε δὲ γνωστὸν, ὅτι, προχωρούσης τῆς ἡλικίας, ἐλαττοῦται καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου.

Τὸ βρέφος, τὸ ὁποῖον θηλάζει ἀκόμη, πρέπει νὰ κοιμάται ἐπὶ 20—16 ὥρας τὸ ἡμερονύκτιον, τὸ παιδίον μέχρις ἡλικίας τριῶν ἐτῶν ἔχει ἀνάγκην τοῦλάχιστον 12 ὥρων ὕπνου, μέχρι δὲ ἡλικίας 10 ἐτῶν ὁ ὕπνος περιορίζεται καὶ αὐτὸς εἰς 10 ὥρας, ὁ νεανίας μέχρις εἰκοσαετοῦς ἡλικίας πρέπει νὰ κοιμάται ἐπὶ 9 ὥρας τοῦλάχισ-

στον, ἀπὸ ταύτης δὲ μέχρι τῆς γεροντικῆς ἡλικίας ἢ μέση διάρκεια τοῦ ὕπνου εἶνε 7 ὥρων, ἐν ᾧ οἱ γέροντες δύνανται ν' ἀρκῶνται καὶ εἰς πεντάωρον μόνον ὕπνον.

Πολλοὶ ἄνθρωποι κοιμῶνται πάρα πολύ. Ὁ μέγιστος φιλόσοφος τῆς Γερμανίας, ὁ Κάντιος εἶχε, φαίνεται, τοὺς τοιοῦτους ἀνθρώπους ὑπ' ὄψιν καὶ διὰ τοῦτο εἶπέ που τῶν συγγραμμάτων του, ὅτι ἡ κλίνη εἶνε ἡ φολιὰ πολυαριθμῶν κοσμημάτων. Καὶ εἶχε δίκαιον, διότι ὁ παρατεταμένος ὕπνος καθιστᾷ ὀκνηρὸν καὶ δυσκίνητον τὸ τε πνεῦμα καὶ τὸ σῶμα ἡμῶν.

Μεταξὺ τῶν σημερινῶν μας νέων εἰσεχώρησε, σὺν τῷ νεωτέρῳ φαίνεται πολιτισμῷ καὶ τῇ ἄλλῃ προόδῳ, καὶ ἡ κακὴ συνήθεια τοῦ νὰ κοιμῶνται μετὰ τὴν τράπεζαν. Ὁ ὕπνος διαρκούσης τῆς πέψεως εἶνε ἀνάρμοςτος καὶ ἐπιβλαβῆς εἰς τοὺς νεαροὺς καὶ ὀργῶντας ὀργανισμοὺς, ἐν ᾧ εἰς τοὺς γέροντας ἀποβαίνει πολυλάκις ζωογόνος καὶ ὠφέλιμος.

Ἐὰν οἱ νέοι αἰσθανθοῦν ποτε τὴν ἀνάγκην νὰ κοιμηθοῦν τὴν ἡμέραν, καὶ πράξωσι τοῦτο τοῦλάχιστον πρὸ τοῦ γεύματος.

Ὁ ὕπνος τῆς ὑγείας εἶνε βαθὺς καὶ ζωογόνος, ἀνευ δὲ τῆς ιδιότητος ταύτης εἶνε σημεῖον ἀσθενείας καὶ πρὸ πάντων ἀσθενείας τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Διὰ τοῦτο καὶ τῶν πασχόντων τὰ νεῦρα ἢ μεγαλειτέρα καὶ συνηθεστέρα βάσανος εἶνε ἡ ἀϋπνία. Ὁ λαὸς λέγει ὅτι ὁ ὕπνος πρὸ τοῦ μεσονυκτίου εἶνε ἰδιαζόντως ὠφέλιμος εἰς τὸ σῶμα, ἀλλὰ τὴν γνώμην ταύτην ἢ ἐπιστήμη δὲν εὔρεν ἀκόμη λόγους νὰ παραδεχθῆ ὡς ὀρθήν. Διὰ τί; Διότι ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ὕπνου ὠφέλεια ἐξαρθᾶται ἀπὸ τῆς διαρκείας αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας, καθ' ἣν ἐξαπλούμεθα ἐντὸς τῆς κλίνης. Ἄλλως, καθ' ἑκάστην ἠθέλομεν βλέπει πασχόντας τὰ νεῦρα καὶ ἀσθενούντας τοὺς ἀρτοποιούς, τοὺς νυκτοφύλακας, τοὺς νοσοκόμους κλπ. οἱ ὅποιοι τὴν νύκτα μὲν ἀγρυπνοῦν καὶ ἐργάζονται, εὐρίσκουν ὁμως τὴν ἡμέραν ἀρκετὸν καιρὸν διὰ νὰ κοιμηθῶσι.

Ἄλλ' ἡ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα πίστις τοῦ λαοῦ δὲν στερεῖται ἀληθείας. Ἡ δὲ ἀλήθεια αὐτῆς ἐγκεῖται εἰς τὸ ὅτι πᾶς ὁ ἐνωρὶς κοιμώμενος ζῆ βίον ὑγιεινότερον καὶ ὑγιεινότερον ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ζητεῖ τὴν κλίνην του μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

Ὁ κοιτῶν πρέπει νὰ ᾔηνε δωμάτιον εὐάερον καὶ εὐρύχωρον, ἐπειδὴ, διαρκούντος τοῦ ὕπνου του, ὁ ἄνθρωπος μολύνει καὶ φθείρει τὸν ἀέρα, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου, ἐκὼν ἄκων, κατὰ διαλείμματα διέρχεται τὸ τρίτον μέρος ὅλης του τῆς ζωῆς.

Ὁ ὑγιὴς ἄνθρωπος οὐδέποτε πρέπει νὰ θερμαίνῃ τὸν κοιτῶνά του πλεόν τῶν 10⁰ Φεωμύ-

ρου. Κατὰ τὸ πλεῖστον δέ, ἀφ' οὗ δηλαδὴ λεφθῶσι προφυλάξεις τινές, φρονιμώτερον καὶ συμφερότερον διὰ τὴν ὑγείαν μας εἶνε νὰ κοιμώμεθα μὲ ἀνοικτὰ παράθυρα.

Ταῦτα ἐν συντόμῳ περὶ τοῦ ὕπνου καὶ τῆς ὑγιεινῆς αὐτοῦ. Φέρωμεν ἤδη τὸν λόγον καὶ εἰς τὰ ποτά, τῶν ὁποίων τὴν χρῆσιν ἢ πρόδος καὶ ὁ πολιτισμὸς κατέστησεν ἀπαραίτητον καὶ ἀνευ τῶν ὁποίων δὲν δυνάμεθα πλέον οὔτε κἄν νὰ φαντασθῶμεν τὴν ὑπαρξίν ἀνθρώπων καὶ κοινωνίας, μεθ' ὅλα ὅσα καὶ ἂν λέγωνται καὶ ἐνεργῶνται ἐν ἄλλαις χώραις, ἰδίᾳ δ' ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ, κατὰ τῆς χρήσεως αὐτῶν.

Μᾶς εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορον πόθεν προέκυψεν ἡ χρῆσις τῶν πνευματωδῶν ποτῶν, πῶς διεδόθη βαθμηδὸν ἀνὰ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον καὶ διὰ τί εἰς τὰς χώρας, ὅπου ἠγέρθη ἢ μᾶλλον σύντονος ἐνέργεια καὶ πάλῃ κατ' αὐτῶν, ἐκεῖ ἀκριβῶς ἐπικρατεῖ καὶ ἡ μᾶλλον ἄκρατος καὶ ἀχαλίνωτος φιλοποσία.

Περὶ τοῦ φαινομένου τούτου δὲν εἶνε τοῦ παρόντος νὰ ἠμιλήσωμεν, οὐδ' εἶνε οἰκείος ὁ παρὼν χώρος πρὸς ἐκτενῆ μελέτην περὶ ποτῶν καὶ πολυποσίας. Κατ' ἀρχὴν ἡ χρῆσις αὐτῶν οὔτε ἀπαγορεύεται ὑπὸ τῆς ὑγιεινῆς, οὐδ' ἀπεδείχθη ἐπιβλαβῆς εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐφ' ὅσον βεβαίως οὗτος ἀπὸ τῆς χρήσεως δὲν μεταπίπτει εἰς τὴν κατάχρησιν, ὅπερ δυστυχῶς συχνότατα καὶ συμβαίνει. Τὰ μᾶλλον ἀξιοσύστατα τῶν ἀλκοολικῶν ποτῶν εἶνε ὁ οἶνος καὶ ὁ ζῦθος, ἀβλαβῆ δὲ εἶνε καὶ αὐτὰ τὰ ἐνέχοντα πλεῖον οἰνόπνευμα, φθάνει μόνον νὰ μὴ περιλαμβάνωσι τὴν λεγομένην *Βρομορακῆν* τὸ πίνονται δὲ εἰς μετρίαν δόσιν ἐν καιρῷ τοῦ γεύματος ἢ τοῦ δείπνου. Αἱ οὐσίαι αὐταὶ δὲν εἶνε θρεπτικαί, ὅπως ἐνομιζέτο ἐσφαλμένως ἄλλοτε προκαλοῦν ὁμως ὅπωςδήποτε ποιᾶν τινα τόνωσιν ἐν τῷ ὀργανισμῷ, ἐρεθίζουσαι τὴν καρδίαν εἰς ταχύτεραν κίνησιν. Τὰ ἀρωματικά πνευματώδη ποτά, (*Liqueres*) τὰ ὅποια ἐκτὸς τοῦ οἰνοπνεύματος περιέχουν καὶ ἄλλας οὐσίας, ἐπιβλαβεστάτας ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, εἶνε ἀνάξια πάσης συστάσεως, τὸ δηλητηριωδέστατον δὲ μεταξὺ αὐτῶν εἶνε τὸ ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ παρασκευαζόμενον καὶ εἰς μυθῶδη ποσᾷ καταναλισκόμενον ἀψίνθιον.

Ἡ κατανάλωσις τῶν πνευματωδῶν ποτῶν πρέπει φυσικῶς νὰ ρυθμιζῆται ἀναλόγως πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ σώματος. Ἐὰν τις προηγουμένως ὑποβληθῆ εἰς κοπιώδη σωματικὴν ἐργασίαν ἢ ἐκτενεστέραν διανοητικὴν μελέτην, δύναται κατόπιν, χωρὶς νὰ φοβηθῆ βλάβην, νὰ πῖη ζῦθον ἢ οἶνον πλεόν τοῦ συνήθους, πάντοτε ὁμως χωρὶς νὰ ὑπερβῆ τὰ ἐσκαμμένα. Ποῦ δὲ κεῖνται τὰ ἐσκαμμένα, ἕκαστος ὀφείλει νὰ τὸ μάθῃ παρὰ τοῦ ἱατροῦ, οὐχὶ δὲ νὰ περιμένῃ παρ' ἡμῶν ἰδιαιτέραν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο συνταγήν, χάριν

τοῦ ἀτόμου, τὸ ὅποῖον δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίζω.

Πολλοὶ ἄνθρωποι, συχνὰ βασανιζόμενοι ὑπὸ τῶν νεύρων των, δὲν ὑποφέρουν τὸ οἰνόπνευμα καὶ διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὀφείλουν καὶ ἐντελῶς νὰ τὸ ἀποφεύγουν, ἄλλοι ὅμως πάλιν ὑπὸ τῶν νεύρων των ἄγονται εἰς τὴν πολυποσίαν καὶ ἐκ ταύτης εἰς τὸ φρενοκομεῖον!

Περὶ δὲ τῆς χρήσεως τοῦ τείου καὶ τοῦ καφέ, σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι καὶ τούτων ἡ πόσις ἀμφιβάλλεται ἂν φέρῃ βλάβην εἰς τὸ νευρικόν μας σύστημα. Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι τοὺς νευρικοὺς καθιστοῦσι τὰ ποτὰ ταῦτα νευρικωτέρους καὶ μᾶλλον εὐαλότους ὑπὸ τῶν σοβαρῶν ἀσθeneϊῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀρχῆθεν εἶνε ἐκτεθειμένος ὁ ἀσύντακτος καὶ ἀνάγωγος αὐτῶν ὄργανισμός.

Θ. Χ. ΦΛΩΡΑΣ.

ΑΓΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

[Ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ἐκάλεσε παρ' ἑαυτῆς νέον, ἀλλὰ μεγάλης ἀξίας συγγραφέα, τὸν Eugene Melchior de Voguè, ὃν αἱ λαμπραὶ μελέται του περὶ τῆς ρωσικῆς φιλολογίας ἰδίως κατέταξαν μεταξὺ τῶν πρωτίστων συγχρόνων Γάλλων λογογράφων. Τὸ ὄφος τοῦ Βογκέ, εὐρύ καὶ μεγαλοπρεπές ἄνευ ἐυράσεως, συγχρίνεται δικαίως πρὸς τὸ ὄφος τῶν μεγάλων Γάλλων πεζογράφων, τοῦ Σατωβριάνδου ἰδίως, ὅσοι δὲ ἀνέγνωσαν τὴν ἔξοχον μελέτην τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ περὶ τοῦ Γουλιέλμου Α', τὴν δημοσιευθεῖσαν ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει τῶν Δύο Κόσμων» γλαφυρῶς δὲ μεταγλωττισθεῖσαν καὶ ἐν τῇ «Νέα Ἡμέρᾳ» δὲν θὰ εὐρωσι τὴν σύγκρισιν ὑπερβολικὴν. Εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἑστίας παρέχουμεν σήμερον δειγμά τῆς φιλολογικῆς ἀξίας τοῦ νέου ἀθανάτου, δημοσιεύοντες τὸ δραματικὸν διήγημά του, ὁπερ ἀποτελεῖ μίαν τῶν ὠραιότερων σελίδων τοῦ ἐφετεινοῦ «Figaro Illustré».]

Κατὰ τὸ παρελθὸν φθινόπωρον, εἶχομεν ἐξέλθει εἰς κυνήγιον ἐν τῷ κυβερνεῖῳ τοῦ Ριαζάν. Ἐφ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκυνηγοῦμεν ἀγρίας νήσας ἐπὶ μεγάλου τινὸς τενάχους. Τὸ τέλμα ἐφαίνετο καταδῆλως ὅτι ἦτο τεχνητὴ λίμνη, ἡ ὁποία εἶχε σκαφῆ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, πρὸς στολισμὸν τοῦ παραδείσου μεγιστάνος τινος. Ἀλλὰ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν τοῦ ἀνθρώπου εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐξαφανίσει ἡ φύσις. Κυρία τοῦ μέρους μετέβαλε τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τῆς λίμνης, ἰδιορρυθμῶς ἐξελείφουσα τὰς εὐθείας γραμμὰς ὑπὸ πυκνήν συστάδα καλαμώνων, ἰτεῶν καὶ λευκῶν. Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ τενάχους, ἀραιουμένης τῆς συστάδος, διέκρινέ τις ἀπωτέρω ἐπὶ κατωφερείας, μέγα καὶ ὀγκωδές οἰκοδόμημα, τὸ ὅποῖον ἐν μέρει περιέθεεν ἥρειπωμένους περίβολος μετ' ἐπάλλεως. Τὸ φεσδαλικὸν ἐκεῖνο οἰκοδόμημα ἐκέντησε τὴν περιέργειάν μου, διότι οὐδέποτε εἶχον ἴδει ὅμοιον αὐτοῦ ἐν Ρωσίᾳ. Ἐκτὸς τῶν ρωσικῶν πόλεων αἱ λίθιναι οἰκοδομαὶ εἶνε σχεδὸν ἄγνωστοι. Οἱ μεγάλοι δὲ γαιοκτῆμονες ἀρκοῦνται νὰ περιφράσσωσιν τὰς οἰκίας των δι' ἀπλοῦ φραγ-

μοῦ ἐκ πασσάλων ἢ τὸ πολὺ διὰ περιβόλου ἐκ πλίνθων, ὑψουμένου μέχρις ἀναστήματος ἀνδρός! Τὰ ὑψηλὰ τεῖχη μετ' ἐπάλλεων ὑπάρχουσι μόνον πλησίον παλαιῶν τινων μοναστηρίων, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε, κατὰ τὰς ταρταρικὰς ἐπιδρομὰς, ἐγρησίμευον ὡς φρουρία. Ὅταν λοιπὸν τὴν μεσημβρίαν συνηθροίσθημεν οἱ κυνηγοὶ διὰ νὰ προγευματίσωμεν, ἠρώτησα τὸν παρακαθήμενόν μου, κτηματίαν τοῦ τόπου, ἂν τὸ κτίριον ἐκεῖνο ἦτο ἀρχαία μονή.

— Παντελῶς μοῦ ἀπήντησε. Κυνηγοῦμεν εἰς τὰ κτήματα τοῦ Β. (1) Δὲν ἠκούσατέ ποτε τὴν ἱστορίαν τοῦ πύργου, τοῦ πρώτου αὐτοῦ κυρίου τοῦ διαβόητου Βασίλη Ἰβάνοβιτς Β...; Εἶνε μία ἀπὸ τὰς θλιβερωτέρας ἀναμνήσεις τῶν χρόνων τῆς δουλοπαροικίας.

Εἶχον ἀόριστον γνῶσιν τῶν παραδόσεων, τῶν συνδυαζομένων πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Βασίλη Β..., ἐνὸς τῶν ἀγριωτέρων καὶ σκληροτέρων χωροδеспοτῶν, οἱ ὁποῖοι ἤμασαν κατὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου Α', ἀλλ' ἐδυσπίστου πρὸς τὰς παραδόσεις ταύτας, γνωρίζων διὰ ποίων ὑπερβολικῶν χρωμάτων οἱ δραματικοὶ συγγραφεῖς ἐξεικόνισαν τοὺς χρόνους τῆς δουλοπαροικίας. Ἡ τραχύτης τῆς ἀπολύτου ἐξουσίας ἐμετριάζετο πάντοτε ἀπὸ τὰ πατριαρχικὰ ἦθη τῆς ρωσικῆς ἀριστοκρατίας. Τὴν δυσπιστίαν ταύτην ἐξέφρασα πρὸς τὸν σύντροφόν μου.

— Ἐχετε δίκαιον, μοῦ ἀπήντησε, δὲν εἴμεθα τόσο σκληροί, ὅσον μᾶς παρέστησαν. Τὸ δόγμα ἦτο ἀπεχθές, ἀλλ' ἐφηρμόσθη πολὺ ἡπιώτερον ἢ πολλαχού τῆς Εὐρώπης ὁ τιμαριωτικὸς κώδηξ. Τὸ μέγαλον σφάλμα ἡμῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξεπολιτίσθημεν ἀργά, εἶνε ὅτι διετηροῦμεν τὰ ἦθη ταῦτα, ὅταν εἶχον καταστῆ πλέον ἀσυνήθη εἰς τὴν Δύσιν καὶ ἡ λοιπὴ Εὐρώπη εἶχε γείνει σεμνότυφος καὶ εὐκόλως ἐσακνδαλιζέτο. Ἡ συνείδησις τῆς τὴν ἔτυπτε διὰ παλαιὰς ἀμαρτίας καὶ ἐξέσπασεν εἰς τὴν ῥάχιν μας. Πρέπει ὅμως νὰ ἡμολογήσωμεν, ὅτι ἔχομεν καὶ μερικὰς λυπηρὰς ἐξαιρέσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μεγαλύτερα εἶνε ὁ Βασίλης Β... Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ αἰῶνος, ἐδίεικνε τὸ διαμέρισμα τοῦτο ὡς κατακτητῆς. Θὰ εἶχα πολλὰ νὰ σὰς διηγηθῶ περὶ τοῦ φοβεροῦ δεσπότη, ἂν ἐπανελάμβανα ὅλας τὰς διηγήσεις, τὰς ὁποίας ἀνετριχιάζω ἀπὸ φόβον ὅταν ἤκουα κατὰ τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν. Μοῦ τὰς διηγείτο ὁ πατήρ μου, ὁ ὁποῖος ἦτο συνομήλικος καὶ γείτων του.

Ὁ Βασίλης Β... εἶχε ἐντὸς τοῦ λίθινου αὐτοῦ περιβόλου, φρουρὰ δὲ λογγοφόρων τὸν ἐφύλαττεν. Οἱ στρατιῶταί του ἦσαν ἄνθρωποι τοῦ σχοινοῦ

(1) Ἐπειδὴ ἡ ἱστορία αὕτη μέχρι τῶν τελευταίων λεπτομερειῶν εἶνε ἀληθής, τὸ ὄνομα τῆς οικογενείας, γνωστότατον ἐν Ρωσίᾳ, ἀναγράφεται ἀπλῶς διὰ τοῦ ἀρχικοῦ γράμματος.